

KERKELUK LEVEN

Reisindrukken.

Vertrokken.

Dankbaar en vertrouwend heb ik deze week de acute zorg voor de wekelijksche voorziening in de behoeften van ons blad in vertrouwde handen gegeven, en ben op reis gegaan. Verschillende lezers verzochten me iets te laten hooren per „Reformatie“-kolommen. Aanvankelijk voelde ik daar weinig voor; personalia beteekenen doorgaans de minst instructieve gedeelten van een blad; bovendien is er over mijn uitstapje al meer persoonlijks geschreven, dan mijzelf lief is; en tenslotte moet men voor reishoeven, zullen ze niet al te zeer uit den stijl van het gewone werk vallen, of een blad redigeeren, dat doorgaans den stempel van de ziel van den redacteur draagt, of — van een bepaald charisma de drager zijn. Het eerste is b.v. het geval met den heer Joh. de Heer; als die in „Het Zoeklicht“ vertelt van zijn reizen naar Noorwegen of andere landen, proeft men geen oogenblik een scherp overgang van de ééne rubriek naar de andere. Maar in ons blad zou zoo iets toch niet gaan. Want al laat de „geest“ van den redacteur zich daarin misschien niet onbetuigd, zijn „ziel“ pleegt zich toch niet bloot te geven in onze kolommen; een bekentenis, waarmee ik geen psychologen moge kwellen, en waarvoor ik, wat de profetelijkheid betreft, in elk geval zou willen „staan“. Waarom ik dan ook niet eens zou willen probeeren, of ik in de hierboven aangegeven richting een charisma heb, en hier kan laten functioneeren of experimenteeren.

Terwijl ik deze regelen schrijf, zijn we juist het eiland Wight gepasseerd. Ik schrijf n.l. aan boord van de „Washington“, een boot van de United States Lines, een maatschappij, die naast dit prachtige schip, nog een tweede van die kracht in de vaart heeft: de „Manhattan“. Uit Rotterdam, waar vele vrienden, onder wie ook — tot mijn vertroosting — theologische, vaarwel waren komen zeggen, via Hoek van Holland, waar, met gelijk effect, de „Bazuin“-redacteur, plus een medewerker van ons blad, benevens de praetor van het Kamper Studentencorps me met andere bezoekers de hand kwamen drukken, ging de reis over Londen naar Southampton. Heden, 30 Dec., vertrokken we vandaar. De piloten zijn juist van boord gegaan: een boeiend gezicht, zoo van de hoogte uit. De drie rotsblokken plus vuurtoren, die de Zuidwestelijke punt van het eiland Wight scherp markeren, waren het laatste stukje van Europa's vasteland, dat ik voorloopig zien zal. Maar er wordt nog post verzonden via Cobh; en daarom wil ik nog voor ons blad enkele regels schrijven, eer de bus gelicht wordt.

Had in Londen geen mist en regen den dag versomberd, dan zou allicht op theologisch gebied nog wel veel meer mijn aandacht geboeid hebben, dan wat nu in dezen voornamelijk mijn opmerkzaamheid trok; waaronder wel niet in de laatste plaats een leeskamer was van de Fourth Church of Christian Scientist te Londen, gelegen aan de Russell Square, waar ook mijn hotel was. Een kort begrip van de dogmatiek van deze genezers op het gebied was uit volgend avondgebed te distilleeren:

Father — Mother God,
Loving me,
Guard me when I sleep;
Guide my little feet
Up to Thee.

(Mary Baker Eddy.)

Meer open en bloot geeft volgend vers zoo'n saamvatting:

God made all His creatures free;
Life it self is liberty;
God ordained no other bands
Than united hearts and hands.

One in fellowship of Mind,
We our bliss and glory find
In that endless happy whole,
Where our God is Life and Soul.

So shall all our slavery cease,
All God's children dwell in peace,
And the new-born earth record
Love, and Love alone, is Lord.

(James Montgomery.)

Onwillekeurig vraagt men zich af, hoeveel en op hoe velerlei wijze geboren en getogen menschen van tegenwoordig deze liederen mee zouden willen zingen, ook al hebben ze den „doop“ der Christian Scientists niet ondergaan. Tusschen kerk en secte worden de grenzen meer en meer uitgewischt. Ik moest ineens weer aan het eerste hoofdartikel van ons nummer van 23 Dec. J.L. denken. Dat ging over Karl Barth's poging tot opwekking van de belangstelling voor de Schotsche Confessie. Die was nog al onbekend in Schotland zelf, zoo had Barth, niet ten onrechte, bevonden. Maar niet anders staat het met de oude calvinistische belijdenissen, die toch ook in Engeland zoo bijzondere kracht ontwikkeld hebben, en zoo tot in details afgedaald zijn, zonder evenwel daarmee voet te geven aan hen, die theologische meeningen met confessionele bindingen willen verwisselen. De eetkamer van mijn hotel bevatte ettelijke beelden van helden van vleesch en geest uit het verleden. Die van het vleesch hadden wel het leeuwenandeel der beschikbare plaatsen veroverd; (Zie vervolg op blz. 108.)

De bekeering van het gevoel.

De controvers over het gevoel, ook over het gevoel in het godsdienstig leven, zal wel geen einde nemen zolang deze bedeeling standhoudt. Eenige meerdere onderscheiding zou aan de helderheid van beschouwing over dit punt geen kwaad doen. Het zou groote winste zijn als ons gevoel zoo zuiver ging werken, dat wij het onderscheid gingen zien tusschen GEVOELSWERK en GEVOELIG werk. Bij gevoelswerk huult men dat het giet — bij gevoelig werk wordt er hoogstens een traan weggepinkt. Bij gevoelswerk drukt men den naaste plat tegen eigen vleezige buste en zegt als het ware: O, mijn lieve scholletje, wat heb ik met je te doen! Mij was het nimmer weldadig in zulk een omknelling! Maar bij gevoelig werk wordt mij de hand maar even gedrukt en ik heb er veel aan. Men zou bijna een vereeniging oprichten tot bescherming van het gevoel.

Ik meen geenszins, dat wij teveel waarde aan het gevoel hechten. Integendeel, ik geloof dat er alle reden is om voor de verzorging en ontwikkeling van het gevoel op te komen. Maar ik zou dat in de allerlaatste plaats willen toevertrouwen aan hen, die voor zich het monopolie van het gevoel of althans de Grand Prix opschrijven. Er is een hemelsbreed verschil tusschen het bekeerde en het onbekeerde gevoel. Wij waarschuwen gaarne tegen den Ouden Adam, maar wij herkennen hem het minst wanneer wij hem in de sfeer van het gevoel ontmoeten. Wij achten dan dikwijls hemelsch, wat niet anders is dan uit de aarde aardsch! Juist als het gevoelszaken betreft, vergeeten wij op het lichtst dat vleesch en bloed het koninkrijk Gods niet beërven zullen. Toch is het groote verschil niet zoo moeilijk in te zien. Het onbekeerde gevoel richt zich op den mensch. Al naar de sleutel waarin het gestemd is, wil het blij-kijken en een glimlach op het gelaat van den medemensch tooveren of wel het weigert getroost te wezen en nog veel minder is het bereid om anderen te troosten. Het bekeerde gevoel richt zich op God, zooals elke geloofsuiting dat doet. Het beproeft wat den Heere welbehagelijk zij. Daarin draagt het dan tevens het kruis der miskenning, het wordt niet-verstaan en misverstaan, omdat het niet uit de bewegingen des vleesch voortkomt. Van de hoogste gevoelsuitingen der heiligen zegt het vleesch juist, dat het tegen zijn GEVOEL strijdt.

Wij zouden dan ook in de controvers over het gevoel, veel verder komen wanneer wij ons uitgangspunt kozen in het geloof. Ach, dat wij onze confessie beter verstonden, ook in dat onnavolgbaar schoone woord over de roeping: ZIJ DOET HEM LEVEN IN EEN NIEUW LEVEN! De bekeerde is geen verminkt mensch, daar is geen functie stopgezet in zijn ziel. Integendeel! Het versuifte verstand is na de bekeering gaan kermen als nooit tevoren. De verslapte wil heeft zijn kroon en scepter teruggevonden. Ook het dissonante gevoel is opnieuw gestemd door den Heiligen Geest. Het leeft nu bij de dingen, waarbij het vleesch sterft. Het leeft bij de bazuinen en de zegelen der Openbaring. Het gevoelt het beginsel der eeuwige vreugde in zijn hart. Het is krank van liefde, maar het heeft ook leeren hater: O Dochter Babylons, die verwoest zult worden!

Wie houdt de stembok bij u, mijn lezer?

Het gevoel van den nieuwen mensch is ook bekeerd tot de eendracht met verstand en wil. Ach, wat was het daar van binnen vaak een boeltje! Kain sloeg er zijn broeder Abel dood. Het gevoel was als de kiffachtige huisvrouw en het verstand vluchtte naar den hoek van het dak. Ook omgekeerd ging het toe. Het verstand legde stapels folianten op het hart, zoodat het nauwelijks kon kloppen! De wil sprong rond als een nihilist en ging onbesuisd tegen het verstand in, tegen het gevoel tekeer. Wat een huis tegen zichzelf verdeeld! Maar als de bekeering kwam van het gansche hart en de gansche ziel en al de kracht, toen is het anders geworden. Toen was het daar binnen ook niet langer een twisten wie de meeste zou zijn. Geen eereplaatsje voor den één, geen suprematie voor den ander.

De leden verstonden, dat zij niet allen dezelfde werking hadden, ook niet in het huis der ziel. In het Boek van God lees ik van drie dingen. Daar staat niet geschreven: zoo blijven dan het verstand, het gevoel en de wil en de meeste van die is.... Pardon, daar moet eerst nog om gevóchten worden! Maar ik lees van geloof, hoop en liefde die blijven. Dat wil zeggen, niet de functie wordt om zichzelf gekoesterd en verheerlijkt. Maar met al de vermogens van zijn ziel richt de ééne en ongedeelde mensch zich op God zijn Heere.

Mochten wij daar gevoel voor krijgen, mijn lezer!

N. B.

van in onzen tekst, die juistert vertaald wordt: „zij zijn zelf in ballingschap gegaan“.

Israël was „gevangelijk weggevoerd“ naar Babel. Jesaja teekent Babels macht en heerlijkheid, door die stad voor te stellen als een trotse Vorstin, de „vertroetelde en weelderige Gebiedster der koninkrijken, de wellustige, die zorgeloos traant“.

Zegt zij niet in haar hart: „Ik ben het en niemand meer“?

Zij vertrouwt op haar machtige goden.

Op Bel en op Nebo.

Waren die niet sterker gebleken dan Israëls God Jehovah?

Was door hun krachtige hulp het Jodenvolk niet vernederd? Hadden zij het zaad van Abraham niet met een sterken arm gevangelijk weggevoerd?

Draagt, zoo beval Babel, in plechtige processie onze godenbeelden rond. Eert ze met offer en reukwerk, met lied en met lof!

Onze goden houden stand, voor eeuwig!

Leest nu Jesaja's profetieën in dezen pericoop.

Zijn oog schouwt in de verre toekomst van het Messiasrijk.

Hij ziet hoe de HEERE, de almachtige en getrouwe God, opstaat om zijn arme volk te verlossen. Hij zal verblijzelen wie verdrukt. Hij reit de verloren kerk, die verloren scheen in de wereld. Hij bereidt den weg voor Christus en zijn Gemeente.

Daartoe roept Hij Cyrus, den „adelaar van het Oosten“, om den gevlugelden „Babylonischen leeuw“ te doden. De Perzische koning overwint de Chaldeeën. Babel, de Vorstin, wordt overmeesterd, en tot een slavin gemaakt.

Zij moet addalen van haar gouden troon, en zitten in het stof. Zij wordt vernederd en veracht; ze moet als de geringste der dienstmaagden meel malen.

Helpt nu, goden van Babel, Bel en Nebo!

Maar dan teekent de profeet spottend hoe Bel en Nebo van angst door hun knieën heen zakken, en Cyrus als smekelingen te voet vallen. Ze kunnen niet helpen; ze kunnen zichzelf niet eens helpen. Ze zijn een machteloze buil voor den overwinnaar. Hun beelden worden neergehaald, de geweldige steenen kolossen worden op wagens geladen, bespannen met jukken trekossen, veel in getal. De kleinere beelden van zilver en goud worden gelegd op de ruggen „van het vee“. Zwaar om te torsen zijn deze monsters. De dieren bezwijken haast onder den last.

Zoo gaan Babels goden in ballingschap. Miljoenen hadden hen aanbeden, hun offeranden gebracht, in hun macht geloofd, ze als „draagbeelden“ geëerd. Nu zijn het echt „draagbeelden“ geworden, op krakende karren en ruggen van ossen en ezels geladen! Ze worden als buit vervoerd, op Cyrus' bevel, naar zijn land.

Goden in ballingschap! En hun ballingschap eindigt nooit meer. Ze komen nimmer terug.

Ze kunnen niet helpen, ook niet spreken, noch hun eigen lot beklagen.

En toch zijn die stomme goden welsprekend.

Wee, wie vleesch tot zijn arm stelt, op ijdelheid vertrouwt, de kerk van Christus verdrukt, het volk Gods slaat, zelfs al is hij een tuchtroede Gods. De dag komt, waarin de HEERE den stok waarmee Hij sloeg, stukbreekt. Dan worden de geweldenaars overweldigd.

De godloozen, de kerkbenauwers, de onderdrukkers der gemeente van Jezus Christus zullen op Gods tijd alle van hun hooge zetels af moeten dalen, en neerzitten in het stof. Want er blijft maar één troon staan, die van Christus Triumfator. En de goden der wereld, waarvoor de duizenden zich gebogen hebben, de goden dezer eeuw, ook de gesmedene en geboetseerde „denk“-beelden van de 20ste eeuw, gaan in ballingschap, even gewis als die van Babel. Zij kunnen niet helpen, maar zij kunnen ook niet geholpen worden.

Dan wordt de getuchtigde kerk vrij. Godvruchte schaar, houd moed!

Uw tijdelijke ballingschap eindigt, als de eeuwige ballingschap van Bel en Nebo begint.

Toen Babel verwoest werd, schreef de hand van een wanhopig mensch een inscriptie in een harer poorten, die na eeuwen teruggevonden is: onze goden zijn dood, zoo staat daar, in slordig schrift, in de harde steenen gegrift.

De tijd komt, dat ook de moderne mensch, de nieuwe heiden, ditzelfde schrijven zal van zijn eigen goden.

Bel wordt gekromd, Nebo neergebogen.

Maar de gesmade, vernederde, vertrapte kerk wordt gekroond met eere.

Nooit kan 't geloof teveel verwachten. Zeg niet: het lijkt er niet veel op, dat het zóó worden zal. Leek het daar dan wel op toen Jesaja profeteerde, of toen Israëls getrouwen zijn hoekrol in Babel lazen? Maar het is toch vervuld.

Christus is een volkmenen Zaligmaker. De goden der wereld helpen niet. Maar het geloof overwint de wereld. Jeruzalem wordt Vorstin, en Babel slavin. De goden der wereld gaan in ballingschap, voor eeuwig. Doch aan elke ballingschap der Kerk komt een einde. Want de HEERE leeft tot in eeuwigheid, en regeert tot in eeuwigheid.

En deze God is onze God, eeuwig en voor altijd!

F. C. M.

he tempel-
ische gods-
oolley ver-
de ziggurat
ingod; ook
ir de pries-
te worden
m de pries-
d naar zijn
ze huwelijk
aarheid van
natuur af-

als altijd
rugkeerende
slechts aan
We zouden
ische theo-

en in den
nagebootst,
duur. Daar-
dit stuk te

uzalem van
staan is be-
ling van dit
ijkt wel uit
deze ver-
ing van het
an Abraham

n het Noor-
thuishoort,
beweert, kan
de namen
daarvan ge-
stelling wel
het gebied
van goden,
te merken
en hetgeen
och is deze
van de argu-
n's voorstel-
ou gewagen,
beloog toch
in Zuidelijke
rug tusschen
Dat voorts
hij gevonden
vervolgens
lezer liturgie,
doeltreffend,
van regel 7
met het oog
gelijk is. Het
zijn met de
leest Barton
van een ver-
zulke belang-
aan worden,
ding van den
u. 14)

n te beweren
uzalem van
eest, die ons
eisme en het
eel in strijd
Melchizedek

een welkome
er de opgra-
aar gevonden
van Melchi-
is bij name

1).
Ras Schamra et
1937 (pag. 56)

Salem, zij zult
komen en pleng-
deze vertaling te
is 14, 'Hilversum
scribeerd, gecon-
vertaling van regel

een welkome
er de opgra-
aar gevonden
van Melchi-
is bij name

1).
Ras Schamra et
1937 (pag. 56)

Salem, zij zult
komen en pleng-
deze vertaling te
is 14, 'Hilversum
scribeerd, gecon-
vertaling van regel

een welkome
er de opgra-
aar gevonden
van Melchi-
is bij name

1).
Ras Schamra et
1937 (pag. 56)

Salem, zij zult
komen en pleng-
deze vertaling te
is 14, 'Hilversum
scribeerd, gecon-
vertaling van regel